2023. március 30., csütörtök

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2023)0094

2022. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban

Az Európai Parlament 2023. március 30-i állásfoglalása a 2022. évi jogállamisági jelentésről – a jogállamiság európai unióbeli helyzetéről (2022/2898(RSP))

(2023/C 341/01)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 2. cikkére, 3. cikke (1) bekezdésére, 3. cikke (3) bekezdésének második albekezdésére, 4. cikkének (3) bekezdésére, valamint 5., 6., 7., 11., 19. és 49. cikkére,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok Unión belüli tiszteletben tartásával, védelmével és előmozdításával kapcsolatos cikkeire, többek között a 70., 258., 259., 260., 263., 265. és 267. cikkre,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,

— tekintettel az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatára,

— tekintettel a Bizottság „2022. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban" című, 2022. július 13-i közleményére (COM(2022)0500),

— tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] (a továbbiakban: a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet),

— tekintettel a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról, valamint az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 390/2014/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/692 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [2],

— tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,

— tekintettel az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelmét szolgáló ENSZ-egyezményekre, az ENSZ egyetemes időszakos felülvizsgálatának ajánlásaira és jelentéseire, valamint az ENSZ-egyezmények végrehajtását felügyelő testületek ítélkezési gyakorlatára és az Emberi Jogi Tanács különleges eljárásaira,

---

[1] HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.
[2] HL L 156., 2021.5.5., 1. o.

— tekintettel a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala, a nemzeti kisebbségi főbiztos, a médiaszabadsággal foglalkozó képviselő és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) más szerveinek ajánlásaira és jelentéseire,

— tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre és az Európai Szociális Chartára, az Emberi Jogok Európai Bíróságának és a Szociális Jogok Európai Bizottságának ítélkezési gyakorlatára, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének, Miniszteri Bizottságának, emberi jogi biztosának, Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottságának, megkülönböztetésmentességgel, sokféleséggel és befogadással foglalkozó irányító bizottságának, Velencei Bizottságának és más szerveinek egyezményeire, ajánlásaira, határozataira, véleményeire és jelentéseire,

— tekintettel az Európa Tanács és az Európai Unió közötti, 2007. május 23-i egyetértési megállapodásra és az EU-nak az Európa Tanáccsal folytatott együttműködésre vonatkozó prioritásairól (2020–2022) szóló, 2020. július 8-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel a Bizottságnak a jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló, az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdésével összhangban előterjesztett, indokolással ellátott, 2017. december 20-i javaslatára (COM(2017)0835),

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) „Európa civil társadalma: továbbra is nyomás alatt” című, 2022. július 19-i, „Az alapvető jogokról szóló 2022. évi jelentés” című, 2022. június 8-i, „A civil társadalom mozgásterének védelme az EU-ban” című, 2022. augusztus 19-i és az „Antiszemitizmus: Az Európai Unióban 2011 és 2021 között észlelt antiszemita incidensek áttekintése” című, 2022. november 3-i jelentésére, valamint egyéb jelentéseire, adataira és eszközeire, különösen az Európai Unió alapjogi információs rendszerére (EFRIS),

— tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2016. október 25-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel a lengyelországi helyzetre vonatkozóan az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének alkalmazásáról szóló bizottsági határozatról szóló, 2018. március 1-jei állásfoglalására ([4]),

— tekintettel „Az Európai Értékek Eszköze létrehozásának szükségességéről az olyan civil társadalmi szervezetek támogatására, amelyek az Európai Unióban helyi és nemzeti szinten előmozdítják az alapvető értékeket” című, 2018. április 19-i állásfoglalására ([5]),

— tekintettel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése alapján a Tanácsot felkérő javaslatról szóló, 2018. szeptember 12-i állásfoglalására, amely szerint fennáll az Unió alapját képező értékek Magyarország általi súlyos megsértésének egyértelmű veszélye ([6]),

— tekintettel a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok védelmét szolgáló átfogó uniós mechanizmus szükségességéről szóló, 2018. november 14-i állásfoglalására ([7]),

— tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, 2020. október 7-i állásfoglalására ([8]),

— tekintettel a Covid19 kapcsán bevezetett intézkedések demokráciára, jogállamiságra és alapvető jogokra gyakorolt hatásáról szóló, 2020. november 13-i állásfoglalására ([9]),

([3]) HL C 215., 2018.6.19., 162. o.
([4]) HL C 129., 2019.4.5., 13. o.
([5]) HL C 390., 2019.11.18., 117. o.
([6]) HL C 433., 2019.12.23., 66. o.
([7]) HL C 363., 2020.10.28., 45. o.
([8]) HL C 395., 2021.9.29., 2. o.
([9]) HL C 415., 2021.10.13., 36. o.

2023. március 30., csütörtök

— tekintettel a jogállamiság európai unióbeli helyzetéről és a feltételrendszerről szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet alkalmazásáról szóló, 2021. június 10-i állásfoglalására ([10]),

— tekintettel a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalására ([11]),

— tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszer alkalmazására vonatkozó iránymutatások létrehozásáról szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására ([12]),

— tekintettel „A demokráciának, valamint a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének az Unióban való megerősítéséről: polgári és büntetőjogi eljárások indokolatlan alkalmazása újságírók, nem kormányzati szervezetek és a civil társadalom elhallgattatására” című, 2021. november 11-i állásfoglalására ([13]),

— tekintettel a sürgősségi alapok és a válsággal kapcsolatos kiadási területek esetében a korrupció, a szabálytalan kiadások, valamint az uniós és nemzeti forrásokkal való visszaélés elkerülését célzó megelőző intézkedések értékeléséről szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására ([14]),

— tekintettel a civil társadalom mozgásterének Európában tapasztalható szűküléséről szóló, 2022. március 8-i állásfoglalására ([15]),

— tekintettel a jogállamiságról és az Európai Bíróság ítéletének következményeiről szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására ([16]),

— tekintettel a Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2022. május 19-i állásfoglalására ([17]),

— tekintettel a jogállamiságról és a lengyel nemzeti helyreállítási terv lehetséges jóváhagyásáról (Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz) szóló, 2022. június 9-i állásfoglalására ([18]),

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű kockázatának megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2022. szeptember 15-i állásfoglalására ([19]),

— tekintettel „Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban (2020–2021)” című, 2022. szeptember 15-i állásfoglalására ([20]),

— tekintettel az öt évvel Daphne Caruana Galizia meggyilkolása után Máltán tapasztalható jogállamisági helyzetről szóló, 2022. október 20-i állásfoglalására ([21]),

— tekintettel a Szlovákiában homofób indíttatásból elkövetett közelmúltbeli gyilkosság fényében az LMBTIQ+-személyek elleni, Európa-szerte növekvő számú gyűlölet-bűncselekményekről szóló, 2022. október 20-i állásfoglalására ([22]),

— tekintettel a faji igazságosság, a megkülönböztetésmentesség és a rasszizmus elleni küzdelem EU-n belüli helyzetéről szóló, 2022. november 10-i állásfoglalására ([23]),

---

([10]) HL C 67., 2022.2.8., 86. o.
([11]) HL C 81., 2022.2.18., 27. o.
([12]) HL C 99., 2022.3.1., 146. o.
([13]) HL C 205., 2022.5.20., 2. o.
([14]) HL C 251., 2022.6.30., 48. o.
([15]) HL C 347., 2022.9.9., 2. o.
([16]) HL C 347., 2022.9.9., 168. o.
([17]) HL C 479., 2022.12.16., 18. o.
([18]) HL C 493., 2022.12.27., 108. o.
([19]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0324.
([20]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0325.
([21]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0371.
([22]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0372.
([23]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0389.

— tekintettel az Európai Parlament 2022. november 24-i állásfoglalására a feltételrendszerről szóló rendelet szerinti jogállamisági feltételek Magyarország általi teljesítésének értékeléséről és a magyar helyreállítási és rezilienciaépítési terv jelenlegi állásáról ([24]),

— tekintettel az Európa jövőjéről szóló konferencia végeredményéről szóló jelentésre,

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,

— tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság állásfoglalási indítványára,

A. mivel az Európai Unió az EUSZ 2. cikkében rögzített értékeken, vagyis az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogai – tiszteletben tartásának értékein alapul, amelyek a tagállamok közös értékei, és amelyeket az uniós tagjelölt országoknak a koppenhágai kritériumok részeként be kell tartaniuk, ha csatlakozni kívánnak az EU-hoz, továbbá amelyeket nem lehet a csatlakozás után figyelmen kívül hagyni vagy újraértelmezni; mivel a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok egymást kölcsönösen erősítő értékek, amelyek sérelme rendszerszintű fenyegetést jelenthet az Unióra, valamint a polgárok jogaira és szabadságaira nézve; mivel a jogállamiság tiszteletben tartása az Unió egészét és a tagállamokat is köti minden kormányzati szinten, a nemzeti szint alatti szerveket is ideértve;

B. mivel az Európa jövőjéről szóló konferencián egyértelműen megfogalmazódott az az igény, hogy az EU valamennyi tagállamban következetesen tartsa fenn a jogállamiságot, védje a polgárok alapvető jogait, és őrizze meg az EU hitelességét értékeinek az EU-n belül és külföldön történő előmozdítása során;

C. mivel az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elve arra kötelezi az Uniót és a tagállamokat, hogy kölcsönösen tiszteletben tartsák és segítsék egymást a Szerződésekből eredő kötelezettségek végrehajtásában, valamint hogy a tagállamok a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében tegyenek meg minden megfelelő általános vagy különös intézkedést;

D. mivel a konkrét és jogilag kötelező erejű országspecifikus ajánlások beillesztése segítené a tagállamokat a kihívások és a jogállamiság terén tapasztalható visszaesés megelőzésében, felderítésében és kezelésében;

E. mivel a tagállamok veszélyhelyzeti intézkedéseket hoztak a Covid19-világjárvány kezelésére; mivel ezeknek ahhoz, hogy jogszerűek legyenek, az alapvető jogok vagy alapvető szabadságok korlátozása esetén tiszteletben kell tartaniuk a szükségesség és az arányosság elvét; mivel egyes kormányok a rendkívüli intézkedéseket ürügyként használták fel a demokratikus fékek és ellensúlyok gyengítésére;

F. mivel meg kell erősíteni és egyszerűsíteni kell a meglévő mechanizmusokat, és ki kell dolgozni egy egységes, átfogó uniós mechanizmust a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok hatékony védelme, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az egész Unióban tiszteletben tartsák az EUSZ 2. cikke szerinti értékeket és a tagjelölt országok körében is előmozdítsák ezeket – bár ez utóbbiakra eltérő ellenőrzési rendszereket alkalmazva –, hogy a tagállamok ne dolgozhassanak ki olyan nemzeti jogszabályokat, amelyek ellentétesek az EUSZ 2. cikke által nyújtott védelemmel; mivel a Bizottság és a Tanács továbbra is elvetette a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmusról szóló intézményközi megállapodás szükségességét;

G. mivel 2022 májusa óta a Parlament is foglalkozik állásfoglalásaiban a jogállamiság magyarországi, máltai és lengyelországi helyzetével; mivel a Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságának a demokrácia, jogállamiság és alapvető jogok nyomon követésével foglalkozó csoportja szintén foglalkozott bizonyos, Bulgáriát, Görögországot, Szlovákiát, Szlovéniát és Spanyolországot érintő kérdésekkel;

A jelentés átfogó értékelése

1. üdvözli a Bizottság harmadik éves jogállamisági jelentését, amely a Bizottság jogállamisági eszköztárának részét képezi; úgy véli, hogy a jelentés előrelépést jelent az EUSZ 2. cikkében rögzített uniós értékek fenntartására irányuló koherens mechanizmus felé, és hogy a fő kihívás most a meglévő eszköztár hatékony és következetes felhasználása ezen értékek védelme és érvényesítése érdekében;

([24]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0422.

2023. március 30., csütörtök

2. megjegyzi, hogy a korábbi éves jelentésekhez képest javulás történt, ilyen például az országspecifikus ajánlások beillesztése; üdvözli, hogy különös figyelmet fordítanak a közszolgálati médiára és a média tulajdonviszonyainak átláthatóságát biztosító intézkedésekre, többek között a Médiapluralizmus Monitor rangsorolására, az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéletei tagállamok általi végrehajtásának értékelésére, a politikai pártok finanszírozásának kérdésére, kiemelt figyelmet fordítanak az egyenlőséggel foglalkozó szervek, nemzeti emberi jogi intézmények és ombudsmanok szerepére, nyomon követik az igazságszolgáltatási rendszeren belüli magas szintű kinevezéseket és fokozott figyelmet fordítanak a jogi szakmára, ideértve a bírákat, a közjegyzőket és az ügyvédeket;

3. arra ösztönzi a Bizottságot, hogy helyi, regionális és nemzeti szinten aktívabban vegyen részt a nyilvános vitákban, és fordítson nagyobb figyelmet az uniós értékekre és az alkalmazandó eszközökre, köztük az éves jelentésre, különösen azokban az országokban, ahol komoly aggályok merülnek fel; támogatja a Bizottságnak a jelentéstételi módszertan továbbfejlesztésére irányuló munkáját, és úgy véli, hogy a jelentés keretének kibővítésével párhuzamosan növelni kell az erőforrásokat; úgy véli, hogy több időt kell fordítani a Bizottság országlátogatásaira, beleértve a helyszíni látogatásokat is;

4. sajnálatát fejezi ki a sajtószabadsággal, a médiapluralizmussal és az újságírók biztonságával kapcsolatban számos tagállamban tapasztalható aggasztó tendenciák miatt, és felhívja a Bizottságot, hogy a jelentés jövőbeli kiadásaiban szorosan kövesse nyomon a média helyzetét, többek között a média tulajdonviszonyait és a közszolgálati média finanszírozását, valamint megfelelő szakpolitikai és jogi intézkedések révén tegyen ajánlásokat és kövesse nyomon a helyzetet; elítéli a szerkesztői döntésekbe való zavaró politikai beavatkozást, a közéleti részvételt akadályozó, visszaélésszerű stratégiai pereket (SLAPP) és az újságírók jogellenes megfigyelését, különösen kémprogramok használata révén, és megerősíti, hogy az újságírókat továbbra is veszély fenyegeti mindaddig, amíg az intézmények nem képesek vagy nem hajlandók büntetőeljárást indítani az újságírók által feltárt korrupció esetén;

5. hangsúlyozza, hogy a nemzeti igazságszolgáltatási tanácsok különleges szerepet töltenek be a bíróságok és bírák politikai beavatkozással szembeni függetlenségének védelmében; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy bizonyos országokban e szervek egyre inkább átpolitizálódnak, és hogy ez erodálja igazságszolgáltatási rendszereik függetlenségét és integritását;

6. elismeri, hogy az Európai Ügyészség (EPPO) fontos szerepet tölt be a jogállamiság biztosítása és a korrupció elleni fellépés tekintetében az Unióban, és ösztönzi a Bizottságot, hogy a későbbi jelentésekben szorosan kövesse nyomon a tagállamok és az Európai Ügyészség közötti együttműködés szintjét; felhívja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy csatlakozzanak az Európai Ügyészséghez;

7. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy a Bizottság nem foglalkozott teljes mértékben a Parlament korábbi állásfoglalásaiban ([25]) megfogalmazott ajánlásokkal, és kéri a Bizottságot, hogy tegyen lépéseket ezek kezelése érdekében;

8. aggodalmának ad hangot a horizontális jelentés és az ajánlások közötti összhang hiánya miatt, különösen amiatt, hogy a horizontális jelentésben megfogalmazott országspecifikus problémák nincsenek teljesen összhangban az országspecifikus ajánlásokkal; kéri, hogy teremtsenek egyértelmű kapcsolatot a megfogalmazott aggályok és az előterjesztett ajánlások között;

9. kiemeli, hogy a kisebbségi csoportok jogainak egyes tagállamokban történő szándékos célba vétele máshol is hasonló tendenciák megjelenését és megerősödését eredményezte, amit jól bizonyít, hogy visszalépések történtek a nők jogai – többek között a szexuális és reproduktív egészség és jog – , valamint az LMBTIQ+-személyek, migránsok és más kisebbségi csoportok jogai terén; szorgalmazza, hogy a jelentés országfejezetei tartalmazzanak összefoglalót a rasszizmus elleni uniós cselekvési terv végrehajtásáról, valamint egy arra vonatkozó elemzést, hogy a jogállamiság terén tapasztalható visszaesés hogyan érinti a különböző kisebbségi csoportokat;

10. elítéli az olasz kormány által Milánó városi tanácsának az azonos nemű szülők gyermekei nyilvántartásba vételének beszüntetésére vonatkozóan adott utasításokat; úgy véli, hogy ez a döntés elkerülhetetlenül hátrányos megkülönböztetéshez vezet nemcsak az azonos nemű párokkal, hanem elsősorban gyermekeikkel szemben is; úgy véli, hogy ez a fellépés közvetlenül sérti a gyermekeknek a gyermek jogairól szóló 1989. évi ENSZ-egyezményben felsorolt jogait; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez a döntés az olaszországi LMBTQI+-közösség elleni szélesebb körű támadás részét képezi; felszólítja az olasz kormányt, hogy haladéktalanul vonja vissza döntését;

([25]) A Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalás és a Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2022. május 19-i állásfoglalás.

11. felszólítja a Bizottságot, hogy az összes tagjelölt és potenciális tagjelölt ország értékelése során használja fel az éves jogállamisági jelentésekben alkalmazott módszertan releváns elemeit;

Országspecifikus ajánlások

12. üdvözli, hogy a Parlament és a civil társadalom erre irányuló ismételt felhívásainak eredményeképpen a jelentés kiegészült az országspecifikus ajánlásokkal; emlékeztet arra, hogy az éves jelentések a jogállamiság tagállamokbeli és uniós intézményekbeli helyzetéről folytatott érdemi megbeszélések alapjául szolgálnak; elismeri, hogy ezek az országspecifikus ajánlások hozzájárulnak ahhoz, hogy konkrét problémákra irányuljon a figyelem, az adott tagállamban tapasztalható helyzet tényleges javulását célozva; sajnálatosnak tartja azonban, hogy az ajánlások nem kötelező erejűek; felszólítja a Bizottságot, hogy fejlessze tovább az éves jogállamisági ciklust azáltal, hogy a következő éves jelentésben értékeli az országspecifikus ajánlások végrehajtását, konkrét referenciaértékekkel és egyértelmű végrehajtási ütemtervvel, amelyek egyértelműen jelzik az előrehaladást és a visszalépést;

13. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy számos ajánlás túl homályos és nem elég konkrét a hatékony végrehajtás biztosításához; ismét hangsúlyozza, hogy meg kell határozni az ajánlások végrehajtására vonatkozó ütemtervet, és részletezni kell a meg nem felelés lehetséges következményeit;

14. sürgeti a Bizottságot, hogy habozás és késedelem nélkül indítsa meg a vonatkozó eljárásokat, különösen abban az esetben, ha a kormányok nem hajlandók eleget tenni az országspecifikus ajánlásoknak;

15. elismerését fejezi ki a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseiért, hogy jobban együttműködjön a nemzeti érdekelt felekkel; elismeri, hogy a civil társadalom alapvetően fontos szerepet játszik a jogállamiság érvényesülésében, és fontos szerepet tölt be az éves jelentés nyomon követésében és végrehajtásában; felszólítja a Bizottságot, hogy az Alapjogi Ügynökséggel együttműködve továbbra is következetesen és érdemben vonja be a civil társadalmat a jelentés elkészítésébe és nemzeti szintű nyomon követésébe, többek között azáltal, hogy elegendő időt biztosít a folyamathoz való hozzájárulásra, és az országlátogatások során széles körben bevonja a civil társadalmi szervezeteket; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a ciklus inkluzívabb, átláthatóbb és felhasználóbarátabb megközelítését, biztosítva az érdekelt felek érdemi részvételét és elszámoltathatóságát a folyamat során; kéri, hogy a tagállamok kormányai által nyújtott információk kiegészítése érdekében módszeresebben mutassák be a civil társadalom és a szakmai szervezetek – köztük az igazságszolgáltatás – hozzájárulásait;

16. elismeri, hogy a civil társadalom és az egészséges civil társadalmi tér kulcsfontosságú szerepet játszik a jogállamiság fenntartásában és védelmében, és megismétli arra irányuló felhívását, hogy szenteljenek külön fejezetet a civil társadalom tagállamokon belüli helyzetének; hangsúlyozza, hogy a civil társadalmi tér és a jogállamisággal kapcsolatos kérdések összefüggenek egymással; felhívja a Bizottságot, hogy célzott finanszírozás révén továbbra is fektessen be a civil társadalmi szervezetek kapacitásépítésébe, hogy nyomon követhessék és jelenthessék a tagállamokban a jogállamiság helyzetét, és biztosítson megfelelő védelmet az e folyamatban részt vevő civil társadalom számára; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes országokban a finanszírozás elfogult elosztása hatással van a kiszolgáltatott csoportok jogainak előmozdításán vagy általánosságban olyan ügyeken munkálkodó civil társadalmi szervezetekre, amelyeket a kormányok nem támogatnak; ösztönzi e kérdések alapos értékelését a jelentés által érintett valamennyi országban, és hangsúlyozza, hogy ezekre a kérdésekre vonatkozóan országspecifikus ajánlásokra van szükség; sürgeti a Bizottságot, hogy vegye fontolóra az uniós források közvetlen kezelését is annak biztosítása érdekében, hogy a végső kedvezményezettek, köztük a kiszolgáltatott csoportokkal foglalkozó civil társadalmi szervezetek megkapják a nekik szánt uniós finanszírozást; felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a polgárok egyenlősége, jogok és értékek program által a tagállamok civil társadalmára gyakorolt hatást; kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy biztosítsanak megfelelő finanszírozást a független és egész Európára kiterjedő minőségi újságírás számára nemzeti, regionális és helyi szinten egyaránt;

17. hangsúlyozza, hogy országspecifikus ajánlásokra van szükség a Covid19-világjárványra adott nemzeti válaszok és azoknak az Unión belül a demokráciára, jogállamiságra és alapvető jogokra gyakorolt hatása tekintetében; felszólítja a Bizottságot, hogy továbbra is kövesse nyomon ezeket a nemzeti folyamatokat és számoljon be azokról, beleértve a bevált gyakorlatokat is;

18. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy a konkrét leleplezések és egyre növekvő bizonyítékok ellenére nincsenek országspecifikus ajánlások az újságírókkal, politikusokkal, bűnüldöző szervek tagjaival, diplomatákkal, jogászokkal, üzletemberekkel, civil társadalmi szereplőkkel és egyéb szereplőkkel szemben az olyan kémszoftver-technológiák bizonyos tagállamok általi jogellenes használatára vonatkozóan, mint például a Pegasus vagy a Predator; rendkívül aggasztónak tartja a civil társadalmat, a demokráciát, a jogállamiságot és az alapvető jogok tiszteletben tartását érintő kapcsolódó

kockázatokat, amelyeket a kémszoftverek nemzeti kormányok általi ellenőrizetlen használata jelent; sajnálatosnak tartja, hogy egyes tagállamok hatóságai nem működtek együtt a Parlament vizsgálóbizottságával a Pegasus és az ahhoz hasonló kémszoftverek használatának kivizsgálása érdekében;

A Parlament függőben lévő felhívásai az éves jogállamisági jelentéssel kapcsolatban

19. megismétli a Bizottsághoz intézett azon felhívását, hogy a jelentéstétel hatályát terjessze ki az EUSZ 2. cikkében foglalt valamennyi értékre; ismét kiemeli, hogy szerves kapcsolat van a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok között; sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy haladéktalanul kezdjenek tárgyalásokat a Parlamenttel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmusról szóló intézményközi megállapodásról, amelynek ki kell terjednie az EUSZ 2. cikke szerinti értékek teljes körére; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a migránsok ellen az EU külső határain elkövetett emberi jogi jogsértések nem képezi részét a Bizottság által végzett értékelésnek;

20. kéri, hogy az éves jelentés tartalmazza a Velencei Bizottság 2016. évi jogállamisági ellenőrzőlistájának hiányzó fontos elemeit, például a hatalommal való visszaélés megelőzését, a törvény előtti egyenlőséget és a megkülönböztetésmentességet;

21. üdvözli a Bizottság által annak érdekében tett lépést, hogy jelentésébe belefoglalja az Emberi Jogok Európai Bírósága határozatainak a tagállamok általi végrehajtását mint a jogállamiság minőségének és tiszteletben tartásának mutatóját; felhívja a Bizottságot, hogy ezt az elemzést terjessze ki ezen ítéletek nemzeti szintű megfelelő végrehajtási folyamatára is;

22. úgy véli, hogy az Európa Tanáccsal és más nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködés különösen fontos a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok Unión belüli előmozdítása szempontjából; felszólítja a Bizottságot, hogy elemezze az ENSZ-egyezmény alapján létrehozott szervek egyedi közleményeit;

23. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy vezessen be az Unió intézményeiről szóló különálló új fejezetet, amely a hatalmi ágak szétválasztásával, a korrupcióellenes kerettel, az elszámoltathatósággal, valamint a fékekkel és ellensúlyokkal kapcsolatos helyzetet értékelné;

24. rendkívül sajnálatosnak tartja, hogy a Tanács nem képes érdemi előrelépést tenni az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti, folyamatban lévő eljárásokban; sürgeti a Tanácsot, hogy foglalkozzon a jogállamiságot, a demokráciát és az alapvető jogokat érintő valamennyi új fejleménnyel; ismét felszólítja a Tanácsot, hogy ezen eljárás keretében fogalmazzon meg ajánlásokat, és hangsúlyozza, hogy az ilyen intézkedések további késleltetése a jogállamiság elve Tanács általi megsértésének minősülne; ragaszkodik a Parlament szerepének és hatásköreinek tiszteletben tartásához;

25. határozottan elítéli azokat a tagállami hatóságokat, amelyek elutasítják a Bizottság évenkénti jogállamisági párbeszédében való részvételt;

26. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a jelentés nem ismeri el egyértelműen, hogy több tagállamban a jogállamiság terén szándékos visszalépések tapasztalhatók; felhívja a Bizottságot annak egyértelművé tételére, hogy az EUSZ 2. cikke szerinti értékek adott időn keresztüli szisztematikus, szándékos, súlyos és tartós megsértése esetén előfordulhat, hogy a tagállamok nem felelnek meg a demokrácia meghatározó kritériumainak; emlékeztet arra, hogy a Parlament már jelezte, hogy Magyarország a vonatkozó mutatók szerint a választási autokrácia hibrid rendszerévé vált; megismétli a Bizottságnak szóló azon ajánlásait, hogy tegyen különbséget a rendszerszintű és az egyedi jogsértések között, a jogállamiság legsúlyosabb megsértésének trivializálását elkerülendő, és hogy az országspecifikus ajánlásokhoz társítson végrehajtási határidőket, célokat és konkrét intézkedéseket;

27. emlékeztet azon álláspontjára, hogy egy független szakértőkből álló testületet kellene bevonni, amely az Alapjogi Ügynökséggel szoros együttműködésben tanácsokkal látná el a három intézményt; megismétli a Bizottsághoz intézett felhívását, hogy kérje fel az Alapjogi Ügynökséget, hogy nyújtson módszertani tanácsokat és végezzen összehasonlító kutatásokat az éves jelentés kulcsfontosságú területeinek adatokkal való kiegészítése érdekében, tekintettel az alapvető jogok és a jogállamiság közötti szoros kapcsolatra; kéri Elnökségét, hogy tekintettel a Bizottság és a Tanács vonakodására, bonyolítson le közbeszerzési eljárást e testület – első lépésként a Parlament égisze alatt, a korábbi állásfoglalásaival ([26]) összhangban történő – létrehozására annak érdekében, hogy az tanácsokkal lássa el a Parlamentet az EUSZ 2. cikke szerinti értékeknek való megfeleléssel kapcsolatban a különböző tagállamokban, és példát mutasson egy ilyen testület gyakorlati működését illetően;

([26]) A Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalás és a Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2022. május 19-i állásfoglalás.

28. ismét hangsúlyozza, hogy az éves jogállamisági ciklusnak hasznos információkkal kell szolgálnia a nemzeti szinten a jogállamiságot érő fenyegetések vagy a jogállamiság megsértése esetén igénybe vehető egyéb eszközök, például az EUSZ 7. cikke, a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet, a jogállamisági keret, a kötelezettségszegési eljárások, köztük a gyorsított eljárások, az Európai Unió Bíróságához benyújtott ideiglenes eljárások iránti kérelmek és az EUB ítéleteinek végre nem hajtásával kapcsolatos intézkedések, továbbá az uniós pénzügyi jogszabályok szerinti eszközök aktiválásához; ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy hozzon létre közvetlen kapcsolatot többek között az éves jogállamisági jelentések és a jogállamisági feltételrendszer mechanizmusa között;

o

o o

29. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének, az Európa Tanácsnak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek, az ENSZ-nek, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.